

Sygn. akt IX Ca 428/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Wieczorkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Żegarska SO Jacek Barczewski
Protokolant:	pracownik sądowy Natalia Kruczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt I Ns 34/15,

p o s t a n a w i a:

I. oddalić apelację,

II. zasądzić od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Agnieszka Żegarska Mirosław Wieczorkiewicz Jacek Barczewski

Sygn. akt IX Ca 428/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wniósł o ustanowienie na rzecz uczestnika służebności przesyłu energii elektrycznej na swojej nieruchomości położonej w J. oznaczonej nr geodezyjnym (...) (Kw (...)) za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 40.000,-zł. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że na ww. nieruchomości znajdują się urządzenia przesyłowe w postaci napowietrznej linii wysokiego napięcia 110 kv relacji L. - M.. Ustanowienie służebności przesyłu jest niezbędne, celem prawidłowego korzystania z nieruchomości. Wnioskodawca skierował do uczestnika propozycję uregulowania sytuacji prawnej urządzeń przesyłowych znajdujących się na jego gruncie. Uczestnik odmówił wskazując, że posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawcy.

Uczestnik wniósł o oddalenie wniosku. W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik wskazał, że linia elektryczna przebiegająca przez grunt wnioskodawcy została wybudowana w 1940r. Po wojnie została odbudowana i włączona do eksploatacji. Linia była wielokrotnie remontowana i modernizowana. Ostatnia modernizacja miała miejsce w latach 80 - tych i została dokonana w oparciu o prawomocne decyzje i pozwolenia. Jako tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawcy w zakresie służebności przesyłu wskazano decyzję z dnia 21 stycznia 1985r. o prawie wstępu na nieruchomość - wydanej na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Ponadto zaznaczono, że poprzednik prawny uczestnika postępowania nabył prawo do korzystania z nieruchomości poprzez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Uczestnik zakwestionował także kwotę wynagrodzenia wskazując, że jej wysokość jest rażąco wygórowana.

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2017r. Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim ustanowił na rzecz uczestnika - służebność przesyłu energii elektrycznej wysokiego napięcia 110 kV - na nieruchomości wnioskodawcy położonej w J. oznaczonej nr geodezyjnym (...) (Kw (...)) - wraz z prawem wstępu na przedmiotowy grunt w celu dokonania napraw i remontów (punkt 1) za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 11.295,-zł (punkt 2). Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 2. 781,89,-zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 3) oraz nakazał pobrać od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa kwotę 7.472,04,-zł tytułem zwrotu tymczasowo uiszczonych wydatków (punkt 4).

Sąd ten ustalił min, że wnioskodawca od 25 marca 2005r. jest właścicielem nieruchomości położonej w J. oznaczonej nr geodezyjnym (...) (Kw (...)). Przedmiotowa nieruchomość jest położona w terenie rolnym. Decyzją z dnia 9 października 2014r., ustalono warunki zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinne i budynku gospodarczego na terenie ww. nieruchomości.

Następnie Sąd Rejonowy ustalił, że przez nieruchomość wnioskodawcy przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV relacji L. - M., która została wybudowana w 1987r. - w związku z modernizacją linii 110 kV (...) - L.. Decyzją z dnia 28 grudnia 1984r. Urząd Wojewódzki w O. zatwierdził pod względem urbanistycznym i architektonicznym plan realizacyjny na przebudowę istniejącej linii energetycznej 110 kV po starej trasie. Decyzją z dnia 21 stycznia 1985r. Naczelnik Gminy w L. postanowił zezwolić Zakładowi (...) w O. na modernizację sieci energetycznej na terenach wymienionych w załączniku nr 1. Decyzja uprawomocniła się w dniu 10 lutego 1985r. W załączniku numer 1 została wymieniona Z. K. jako właściciela działki numer (...). Działka numer (...) oraz działka numer (...), z której wyodrębniono obecną działkę numer (...), były objęte jedną księgą wieczystą oznaczoną numerem (...). Działka (...) została podzielona na działki (...). Dla działki numer (...) założono księgę wieczystą numer (...). Wyodrębniono z niej działkę numer (...), a z działki numer (...) wyodrębniono działkę numer (...). Decyzją z dnia 15 kwietnia 1985r. Urząd Wojewódzki w O. udzielił Zakładowi (...) w O. zezwolenia na przebudowę istniejącej linii energetycznej 110kv po starej trasie. Linia 110 kv (...) - L. w 1987r. została wybudowana na słupach stalowych o długości 39.720 m. Wcześniej istniała linia posadowiona na słupach drewnianych o długości 39.886 m. W czasie wybudowania urządzeń elektroenergetycznych (w 1987r.) wchodziły one w skład przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w B.. Obecnie przedmiotowe urządzenia przesyłowe wchodzi w skład następcy prawnego ww. podmiotu: (...) S.A. w G..

Na koniec Sąd I instancji ustalił, że powierzchnia strefy ochronnej napowietrznej sieci energetycznej wysokiego napięcia 110 kv wynosi 2.069 m². Droga dojazdowa zapewniająca przedsiębiorstwu przesyłowemu dostęp do sieci energetycznej o szerokości 3 m zajmuje powierzchnię 53 m². Wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wynosi 11.295,-zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie zaistniały przesłanki ustanowienia na nieruchomości wnioskodawcy służebności przesyłu na rzecz uczestnika postępowania. Przeszkodę takiego rozstrzygnięcia, nie stanowiła powołana przez uczestnika decyzja z dnia 21 stycznia 1985r. wydana na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. oraz podniesiony zarzut zasiedzenia służebności przesyłu.

Odnosnie ww. decyzji wskazano, że może stanowić tytuł prawny do władania nieruchomością wnioskodawcy w zakresie korzystania z urządzeń przesyłowych, jeżeli zostanie wykazane, że dotyczy gruntu objętego wnioskiem. Tymczasem z decyzji przedłożonej w sprawie nie wynika, aby dotyczyła nieruchomości wnioskodawcy oznaczonej nr geodezyjnym (...). Zgodnie z treścią omawianej decyzji, osoby oraz nieruchomości, do których się odnosi zostały wymienione w Załączniku nr 1. W dokumencie tym, wymieniona jest Z. K., jako właścicielka działki oznaczonej numerem (...). Jednakże działka (...) nie jest tożsama z działką (...). Wymienione działki stanowiły, co prawda jedną nieruchomość (były objęte jedną księgą wieczystą), lecz zostały nabyte w drodze odrębnych zdarzeń prawnych. Ponadto nieruchomość, której właścicielem jest wnioskodawca, została wyodrębniona z działki numer (...), a zatem nietrafne jest stanowisko uczestnika, że powołana przez niego decyzja ograniczyła prawo kaźdoczesnego właściciela działki numer (...).

Odnosnie zarzutu zasiedzenia Sąd I instancji wskazał, że uczestnik postępowania nie przedłożył dokumentów wskazujących, że budowa linii wysokiego napięcia przebiegająca przez nieruchomość wnioskodawcy została rozpoczęta przed 1984r. Z tych przyczyn przyjęto, że bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się z chwilą zakończenia robót budowlanych. Z materiału dowodowego wynika natomiast, że przedsiębiorstwo dokonujące elektryfikacji nie podejmowało żadnych czynności zmierzających do uzyskania zgody właścicieli na posadowienie linii na działce nr (...). Zatem Sąd Rejonowy przyjął, że poprzednik prawny uczestnika postępowania był posiadaczem w złej wierze, a więc termin nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu upływa dopiero w dniu 1 stycznia 2018r. Wobec tego zarzut uczestnika nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ niniejsza sprawa przerwała bieg zasiedzenia (wpłynęła 9 kwietnia 2014r.).

W dalszej części Sąd Rejonowy wskazał, że zakres służebności przesyłu oraz wynagrodzenie za jest ustanowienie ustalono na podstawie opinii biegłych. Zarzuty uczestnika postępowania w tym zakresie zostały uznane za bezzasadne.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył uczestnik postępowania, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w całości.

Uczestnik zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie:

I. przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 kpc poprzez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie i dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego polegającej na błędnej ocenie dokumentów zawnioskowanych przez uczestnika, z których jednoznacznie wynika, że uczestnik postępowania posiada tytuł prawny do nieruchomości, ewentualnie spełnił wszelkie przesłanki i nabył przez zasiedzenie służebność przesyłu przedmiotowych urządzeń przesyłowych,

b) 520 § 3 kpc poprzez bezpodstawne obciążenie uczestnika kosztami postępowania, podczas gdy do powstania kosztów przyczynił się wnioskodawca nierzetelnym postępowaniem.

II. przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 35 dawnej ustawy z dnia 12 marca 1985r. zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości poprzez błędną wykładnię i niezastosowanie powyższego przepisu, co skutkowało uznaniem, że uczestnik nie posiada tytułu prawnego do nieruchomości,

b) art. 292 w związku z art. 172 kc polegający na nieuwzględnieniu zarzutu zasiedzenia, pomimo spełnienia przesłanki posiadania i upływu terminu koniecznego do nabycia służebności przez zasiedzenie,

c) art. 224 § 2 w zw. z art. 225 kc poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że uczestnik jest posiadaczem w złej wierze, podczas gdy poprzednicy prawni uczestnika weszli w posiadanie części nieruchomości wnioskodawcy w dobrej wierze,

d) art. 7 kc poprzez błędną wykładnię i bezpodstawne przyjęcie, że domniemanie dobrej wiary zostało obalone.

Mając powyższe na uwadze, uczestnik postępowania wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie wniosku w całości,

II. zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów sądowych za instancję odwoławczą, w tym kosztów zastępstwa prawnego radcy prawnego,

III. ewentualnie, uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przy pozostawieniu temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

W odpowiedzi wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od skarżącego na swoją rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew zarzutom apelacyjnym, Sąd odwoławczy uznał, że ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy nie wykraczają poza granice swobodnej oceny dowodów.

Poczynione zostały na podstawie prawidłowej analizy dowodów, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej, czy logicznej, znajdując swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione, na czym oparł poszczególne ustalenia.

Sąd I instancji wskazał również wnioski, jakie wyprowadził z dokonanych ustaleń, opierając na nich swoje merytoryczne rozstrzygnięcie, co zostało zawarte w obszernych, dokładnych i logicznych wywodach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Ponadto wbrew stawianym zarzutom Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego oraz powołanych w apelacji przepisów prawa procesowego.

W konsekwencji ustalenia te i oceny Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo w uzasadnieniu tego orzeczenia oceny każdego ze zgromadzonych dowodów, a wystarczy odnieść się do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji /por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 października 1998r., III CKN 650/98, OSNC 1999/3/60, wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2003r., III CKN 1217/00, niepublikowany i wyrok Sądu Najwyższego z 27 listopada 2003r., II UK 156/03, Lex nr 390069, wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012r., III CSK 179/11, LEX nr 1165079, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2016r., V CNP 34/15, Legalis nr 1406416/.

W tym miejscu należy przywołać należy zasadę, według której sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008r., III CZP 49/07, OSNC 2008, z. 6, poz. 55).

Analiza akt sprawy nakazuje stwierdzić, że nie zaszły w toku procedowania Sądu pierwszej instancji jakiegokolwiek okoliczności, skutkujące nieważnością postępowania według przesłanek tej nieważności, wskazanych w treści przepisu art. 379 kpc. Sąd Okręgowy nie stwierdził również uchybień Sądu Rejonowego, polegających na naruszeniu norm prawa materialnego.

W rozpoznawanej sprawie, wnioskodawca domagał się ustanowienia na swej nieruchomości służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem. Dla obrony przed dochodzonym roszczeniem uczestnik postępowania wskazał, że dysponuje tytułem prawnym uprawniającym do korzystania z gruntów objętych wnioskiem w postaci decyzji z dnia 21 stycznia 1985r. wydanej przez Naczelnika Gminy L. na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (k. 102). Ponadto - niezależnie od powyższego - uczestnik zgłosił zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu (k. 101).

Wyjaśnić trzeba, że ustanowienie służebności przesyłu jest możliwe tylko wówczas, gdy przedsiębiorca nie posiada tytułu prawnego niezbędnego dla wykonywania ciężących na nim obowiązków związanych z własnością urządzeń przesyłowych.

Oznacza to, że zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miała ocena charakteru decyzji przedłożonej przez uczestnika postępowania oraz podniesionego zarzutu zasiedzenia ograniczonego prawa rzeczowego.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do znajdującej się w aktach sprawy, decyzji Naczelnika Gminy L. z 21 kwietnia 1985r., dotyczącej zezwolenia Zakładowi (...) na remont sieci energetycznej przebiegającej przez nieruchomości położone na terenie Gminy L..

Podstawę prawną powyższej decyzji, stanowił przepis art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości.

Zgodnie z ust. 1 powołanego przepisu, organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogą za zezwoleniem prezydium powiatowej rady narodowej zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach - zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową - ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazu i elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych urządzeń lub przewodów.

Zgodnie natomiast z ust. 2 omawianej regulacji, osobom upoważnionym przez właściwy organ, instytucję lub przedsiębiorstwo państwowe przysługuje prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją.

W ciągu ostatnich lat w orzecznictwie Sądu Najwyższego kształtował się pogląd dotyczący kwestii skutków prawnych objęcia nieruchomości decyzją wydaną na podstawie art. 35 omawianej ustawy.

W uchwale z dnia 18 kwietnia 2014r. - wydanej w składzie 7 sędziów - Sąd Najwyższy stwierdził, że wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu (III CZP 87/13, Legalis numer 797812).

Z powyższej uchwały wynika, że ustanowienie służebności przesyłu jest możliwe tylko wówczas, gdy przedsiębiorca nie posiada tytułu prawnego niezbędnego dla wykonywania ciężących na nim obowiązków związanych z własnością urządzeń przesyłowych. W przypadku posiadania decyzji administracyjnej ograniczającej własność, nie ma konieczności ustanawiania służebności przesyłu, gdyż przedsiębiorca może na podstawie decyzji oraz przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami wykonywać czynności związane z konserwacją, remontami i usuwaniem awarii. Ustanowienie służebności przesyłu jest w taki przypadku zbędne, gdyż tworzyłoby dodatkowy tytuł prawny. Wskazano również, że decyzja administracyjna z art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości nie kreuje tytułu tylko na czas budowy, lecz daje możliwość wykonania określonych czynności eksploatacyjno- konserwacyjnych, stąd też w razie legitymowania się przez przedsiębiorcę przesyłowego taką decyzją zbędne jest ustanawianie służebności przesyłu.

Przedstawione stanowisko zostało zaaprobowane również w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014r. (III CZP 107/13, Legalis numer 897444), w której stwierdzono, że jeżeli przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń wymienionych w art. 49 § 1 kc wykonuje uprawnienia wynikające z decyzji wydanej na rzecz jego poprzednika prawnego na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, właściciel nieruchomości nie może żądać ustanowienia służebności przesyłu (art. 305² § 2 kc).

Z powyższego jednoznacznie wynika, że przy rozstrzygnięciu sprawy o ustanowienie służebności gruntowej za wynagrodzeniem, należy w pierwszym rzędzie ustalić, czy przedsiębiorca przesyłowy posiada decyzję wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, bądź też na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości albo art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami.

Jeżeli odpowiednia decyzja zostanie przedłożona, należy zdaniem Sądu Okręgowego również ustalić, czy taka decyzja w ogóle dotyczy nieruchomości objętej wnioskiem w danej sprawie.

Tymczasem treść przedłożonej przez stronę skarżącą decyzji Naczelnika Gminy L. z dnia 21 stycznia 1985r., nie pozwala na postanowienie pozytywnej odpowiedzi na przedstawione pytanie.

Dokument ten, określając osoby, których prawo własności doznało ograniczenia, odwoływał się do załącznika nr 1.

W załączniku wymieniona jest Z. K., jako właścicielka działki oznaczonej numerem (...).

Z niezakwestionowanych ustaleń tego Sądu Rejonowego wynika, że działka nr (...) oraz działka nr (...) (z której wyodrębniono działkę nr (...)) były objęte jedną księgą wieczystą oznaczoną nr (...). Działka (...) została następnie podzielona na działki (...) - dla której założoną księgę wieczystą nr (...). Z działki (...) wyodrębnioną działkę (...) - z której z kolei wyodrębnioną objętą wnioskiem działkę (...).

Z powyższego jednoznacznie wynika, że działka nr (...) nie jest tożsama z działką numer (...).

Ponadto jak słusznie zauważył Sąd I instancji, powierzchnia działki nr (...) wynosiła 4,37 ha, a powierzchnia działki (...) wynosiła 11,16 ha. Zatem działka nr (...) nie mogła zostać wydzielona z działki nr (...).

Oznacza to, że decyzja z dnia 21 stycznia 1985r. wydanej przez Naczelnika Gminy L. na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (k. 102), nie stanowi tytułu prawnego uczestnika postępowania do władania gruntem wnioskodawcy w zakresie służebności przesyłu.

Dalej wskazać należy, że zarzut zasiedzenia służebności o treści dopowiadającej służebności przesyłu nie zasługiwał na uwzględnienie z przyczyn formalnych.

Nie ulega wątpliwości, że przedsiębiorstwo energetyczne, przeciwko któremu zostało skierowane żądanie ustanowienia służebności przesyłu za stosownym wynagrodzeniem, może przeciwstawić takiemu żądaniu zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu.

Godzi się jednak zauważyć, że zgłoszenie w niniejszej sprawie zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu, wymaga spełnienia warunków stawianym wobec wniosku o stwierdzenie zasiedzenia takiej służebności, który podlega rozpoznaniu przez właściwy sąd w postępowaniu nieprocesowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 marca 2014r., V ACa 103/14, Legalis numer 1062087).

Oznacza to, że prawidłowo zgłoszony zarzut zasiedzenia służebności przesyłu powinien określać przedmiot zasiedzenia oraz podmiot będący nabywcą prawa. Określenie przedmiotu zasiedzenia powinno z kolei określać rodzaj prawa, którego nabycia domaga się uczestnik postępowania oraz dokładny opis rzeczy (prawa), której nabycie ma dotyczyć.

Przy ocenie zasadności zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, sąd jest związany nie tylko osobą na rzecz, której ma nastąpić zasiedzenie (uchwała Składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015r., III CZP 112/14, Legalis numer 1249407). Związanie to dotyczy również przedmiotu zasiedzenia. Sąd nie jest uprawniony stwierdzić zasiedzenia innego prawa, niż domagał się tego sam wnioskodawca. Byłoby to nieuprawnione wyjście przez sąd ponad żądanie (art. 321 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc).

Tymczasem w niniejszej sprawie, uczestnik postępowania ograniczył się jedynie do podniesienia zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu najpóźniej z dniem 10 lutego 2005r. (k. 101).

Z powyższego wynika, że przedsiębiorstwo energetyczne nie tylko nie wskazało podmiotu, na którego zasiedzenie miałyby nastąpić, ale również nie określiło nieruchomości, na których miałyby zostać ustanowione ograniczone prawo rzeczowe oraz jakich urządzeń przesyłowych zasiedzenie dotyczy.

Niewątpliwie uwzględnienie przez sąd zasiedzenia w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu na zarzut uczestnika różni się znacznie pod względem procesowym od uwzględnienia przez sąd wniosku o stwierdzenie zasiedzenia. Nie przybiera - inaczej niż uwzględnienie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia - postaci orzeczenia, lecz znajduje wyraz jedynie w uzasadnieniu orzeczenia, co do istoty sprawy. Oznaczając wystąpienie negatywnej przesłanki uwzględnienia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu, przesądza oddalenie tego wniosku.

Nie oznacza to jednak, że zarzut zasiedzenia w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu, może zostać sformułowany w sposób zupełnie dowolny.

W rozpoznawanej sprawie, uczestnik postępowania powołał się w zasadzie na samą możliwość zasiedzenia służebności gruntowej z określoną datą, nie stawiając jednocześnie formalnego zarzutu w tym zakresie.

Sąd odwoławczy podziela również stanowisko Sądu I instancji odnośnie tego, że uczestnik postępowania nie przedłożył dokumentów wskazujących, iż budowa linii wysokiego napięcia przebiegająca przez nieruchomość obejmującej działkę nr (...) wnioskodawcy została rozpoczęta przed 1984r. Z tych przyczyn przyjęto, że bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się z chwilą zakończenia robót budowlanych. Z materiału dowodowego wynika natomiast, że przedsiębiorstwo dokonujące elektryfikacji nie podejmowało żadnych czynności zmierzających do uzyskania zgody właścicieli na posadowienie linii na działce nr (...). Zatem Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, że poprzednik prawny uczestnika postępowania był posiadaczem w złej wierze, a więc termin nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu upływa dopiero w dniu 1 stycznia 2018r. Wobec tego zarzut uczestnika nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ niniejsza sprawa przerwała bieg zasiedzenia (wpłynęła 9 kwietnia 2014r.).

W tych okolicznościach, zarzuty kwestionujące rozstrzygnięcie kwestii zasiedzenia służebności przesyłu, nie mogły zostać uwzględnione przez Sąd odwoławczy.

Niemniej jednak wskazać należy, że wywód prawny Sądu I instancji odnośnie terminu zasiedzenia oraz złej wiary poprzednika prawnego uczestnika postępowania jest prawidłowy.

Na uwzględnienie nie zasługują również argumenty skarżącego, kwestionujące rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie kosztów postępowania.

Przepis art. 520 § 1 kpc wprowadza zasadę ponoszenia przez każdego uczestnika kosztów postępowania związanych z jego udziałem w sprawie.

W § 3 powołanego przepisu, wprowadzono wyjątek od przedstawionej reguły.

Otóż jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może wyłożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis ten stosuje się również odpowiednio, gdy uczestnik postępowania niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

Sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 kpc występuje natomiast wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie ich praw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012r., I CZ 148/12, Legalis numer 584429).

W niniejszej sprawie, wnioskodawca - na podstawie art. 305² § 2 kpc - domagał się ustanowienia na swej nieruchomości służebności przesyłu za wynagrodzeniem.

Spór pomiędzy zainteresowanymi dotyczył zarówno konieczności ustanowienia służebności przesyłu (uczestnik powoływał się na tytuł prawny oraz podniósł zarzut zasiedzenia) jak i wysokości wynagrodzenia za jej ustanowienie. Stanowiska stron w tym zakresie były zupełnie odmienne.

Uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności, wadliwie sformułowany, ale podniósł, a nawet w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej występuje sprzeczność interesów pomiędzy wnioskodawcą a uczestnikiem w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 kpc (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010r., IV CO 50/10, Legalis nr 402656).

Ostatecznie twierdzenia wnioskodawcy zostały uwzględnione przez Sąd Rejonowy, a wnioski uczestnika zostały słusznie oddalone.

Zatem - w ocenie Sądu Okręgowego - w sprawie zaistniały okoliczności umożliwiające oparcie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 3 kpc

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestnika postępowania na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego, orzeczono na podstawie art. 520 § 2 kpc w zw. z § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. - w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji.

Jacek Barczewski Mirosław Wieczorkiewicz Agnieszka Żegarska